

OHJE TODISTUKSIIN JA NIIDEN LIITTEISIIN MERKITTÄVISTÄ TIEDOISTA AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

1.8.2021

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2021:7a

ISBN 978-952-13-6757-1 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

SISÄLTÖ

1	OHJEEN SISÄLTÖ.	5
2	TODISTUKSESSA TULEE OLLA SEURAAVAT TIEDOT.	6
3	TODISTUKSESTA TULEE LISÄKSI ILMETÄ.	8
4	OSAAMISEN TUNNUSTAMISEN VIITETIETOJEN MERKITSEMINEN TODISTUKSIIN.	11
4.1	Esimerkkejä tutkintokoulutuksesta.	11
4.2	Esimerkki ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta.	12
4.3	Esimerkki työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta.	13
5	OSAAMISPISTEIN PAINOTETUN KESKIARVON LASKEMINEN AMMATILLISTEN PERUSTUTKINTOJEN TODISTUKSIIN.	14
6	KULJETUSALAN PERUSTASON AMMATTIPÄTEVYYS.	17
7	TODISTUSTEN JA NIIDEN LIITTEIDEN ANTAMINEN.	18
7.1	Uuden todistuksen antaminen.	18
7.2	Todistuksen antaminen ja koulutuksen hankinta.	18
8	TODISTUKSIIN SISÄLTYVÄN VIRHEEN KORJAAMINEN.	20
9	ARKISTOINTI.	21

1 OHJEEN SISÄLTÖ

Ohjetta sovelletaan todistusten ja niiden liitteiden antamiseen. Lisäksi kerrotaan eräitä muita todistusten antamiseen liittyviä menettelytapoja. Ohje perustuu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) ja valtioneuvoston asetuksen (673/2017) säännöksiin sekä voimassa olevaan Opetushallituksen todistusmääräykseen. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/todistuksiin-ja-niiden-liitteisiin-merkittavat-tiedot-0>.

Opetushallitus määrää todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista. Koulutuksen järjestäjät laativat tarvittaessa määräyksen pohjalta omat todistusmallit käyttöönsä.

Lisätiedot: ammatillinenkoulutus@oph.fi

2 TODISTUKSESSA TULEE OLLA SEURAAVAT TIEDOT

Opiskelijan nimi, oppijanumero ja henkilötunnus	Todistukseen merkitään opiskelijan nimi, oppijanumero ja suomalainen henkilötunnus. Jos opiskelijalla ei ole suomalaista henkilötunnusta, todistukseen kirjataan oppijanumerorekisteriin merkitty oppijanumero.
Tutkinnon nimi ja laajuus osaamispisteinä	Tutkintotodistukseen merkitään tutkinnon nimi ja laajuus osaamispisteinä, esimerkiksi <i>Tuotantotekniikan ammattitutkinto, 150 osp</i> Todistukseen suoritetuista tutkinnon osista merkitään tutkinnon nimi, esimerkiksi <i>Tuotantotekniikan ammattitutkinto</i> Todistukseen valmentavan koulutuksen suorittamisesta merkitään koulutuksen nimi ja laajuus osaamispisteinä, esimerkiksi <i>Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, 60 osp</i> Todistukseen valmentavan koulutuksen osien suorittamisesta merkitään koulutuksen nimi, esimerkiksi <i>Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus</i>
Mahdollinen osaamisala/osaamisalat	Tutkintotodistukseen merkitään suoritettujen tutkinnon osien perusteella osaamisala tutkinnon muodostumisen mukaisesti. Jos tutkinnon muodostumisen mukaan on mahdollista suorittaa kaksi osaamisalaa, merkitään tutkintotodistukseen molemmat osaamisalat. Todistukseen suoritetuista tutkinnon osista merkitään tutkinnon osista muodostuva osaamisala, mikäli opiskelijalle on annettu aiemmin edelleen voimassa olevien, saman tutkinnon perusteiden mukainen tutkintotodistus.
Mahdollinen tutkintonimike/tutkintonimikkeet	Tutkintotodistukseen merkitään suoritettujen tutkinnon osien perusteella tutkintonimike tutkinnon muodostumisen mukaisesti. Jos tutkinnon muodostumisen mukaan on mahdollista saada kaksi tutkintonimikettä, merkitään tutkintotodistukseen molemmat tutkintonimikkeet. Todistukseen suoritetuista tutkinnon osista merkitään tutkinnon osista muodostuva tutkintonimike, mikäli opiskelijalle on annettu aiemmin edelleen voimassa olevien, saman tutkinnon perusteiden mukainen tutkintotodistus.
Suoritettujen tutkinnon osat	Suoritettujen tutkinnon osat merkitään todistukseen ryhmiteltyinä tutkinnon muodostumisen mukaisesti. Seuraavien tutkinnon osien nimien alle merkitään tutkinnon osaan sisältyvät suoritukset laajuuksineen ja arvosanoineen: <ul style="list-style-type: none"> yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja vapaasti valittavat tutkinnon osat korkeakouluopinnot <p>Numeeriset arvosanat merkitään todistuksiin numeromuodossa ilman lisäselitettä (T, H, K tai tyydyttävä, hyvä, kiitettävä).</p> <p><i>Esimerkki</i> <i>Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opinto-valmiuksia tukevia opintoja</i> <i>Kestävän kehityksen edistäminen, valinnainen 1) 3 osp</i> 4 <i>Lukion oppiaine A 2) 3 osp</i> 2 <i>Amk-opintojakso B 3) 4 osp</i> 5</p> <p>Osaamisen tunnustamisen viitetietojen merkitseminen on kuvattu tämän ohjeen luvussa 4.</p>

<p>Viittaus osaamisen arvioinnin mukauttamiseen</p>	<p><u>Esimerkki 1</u> Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen 1) 20 osp 2, M 1) Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 64 §:n perusteella.</p> <p><u>Esimerkki 2</u> Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 1) 11 osp Hyväksytty, M 1) Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 64 §:n perusteella.</p> <p><u>Esimerkki 3</u> Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 1) 12 osp Hyväksytty, M 1) Yhteisen tutkinnon osan osa-alueen osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 64 §:n perusteella.</p>
<p>Viittaus ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamiseen</p>	<p><u>Esimerkki 1</u> Liiketoiminnan perustutkinto (OPH-2697-2017) Asiakkuuksien hoitaminen 1) 30 osp 2 1) Tutkinnon osan seuraavasta ammattitaitovaatimuksesta on poikettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella: hoitaa asiakkuuksia monikanavaisesti.</p> <p><u>Esimerkki 2</u> Liiketoiminnan perustutkinto (OPH-2697-2017) Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 2) 11 osp Hyväksytty 2) Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakollisen osa-alueen kohdalla on poikettu osaamistavoitteista ammatillisesta koulutuksesta annetun lain perusteella (L531/2017, 66 §). Opiskelija on suorittanut tämän sijaan viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, valinnaisen osa-alueen, 1 osp (VNA 673/2017, 3 §).</p>
<p>Osaamispistein painotettu keskiarvo</p>	<p>Keskiarvo merkitään ammatillisen perustutkinnon tutkintotodistukseen ja todistukseen suoritetuista tutkinnon osista kahden desimaalin tarkkuudella. Keskiarvon laskenta kuvataan tarkemmin tämän ohjeen luvussa 5. Keskiarvoon merkitään tarvittaessa viitetieto, mikäli edellä mainittuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvosanoja.</p> <p><u>Esimerkki</u> Osaamispistein painotettu keskiarvo 1) = 3,64 1) Osaamispistein painotettuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvosanoja, M.</p>
<p>Opiskelijan suorittamien tutkinnon osien laajuus osaamispisteinä</p>	<p>Opiskelijan suorittamien tutkinnon osien yhteenlaskettu laajuus osaamispisteinä merkitään tutkintotodistukseen.</p> <p><u>Esimerkki</u> Opiskelijan suorittamien tutkinnon osien laajuus osaamispisteinä on 190 osp.</p>
<p>Päiväys ja allekirjoitus</p>	<p>Tutkintotodistuksen allekirjoittaa koulutuksen järjestäjän edustaja, ja se päivätään todistuksen antopäivälle. Todistuksen allekirjoittaminen on rinnastettavissa hallintopäätöksen allekirjoittamiseen. Koulutuksen järjestäjä päättää, allekirjoitetaanko todistukset manuaalisesti vai sähköisellä allekirjoituksella. Sähköisen allekirjoituksen osalta noudatetaan, mitä päätöksen sähköisestä allekirjoittamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (534/2016) 16 §:ssä. Lisätietoja saa Kuntaliiton verkkosivuilta osoitteesta https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2020/sahkoinen-allekirjoitus-kunnissa-asiakirjaesimerkkeja.</p>

3 TODISTUKSESTA TULEE LISÄKSI ILMETÄ

Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen yhteystiedot	Yhteystietoihin merkitään koulutuksen järjestäjän nimi, virallinen postiosoite, sähköpostiosoite ja verkko-osoite. Lisäksi tähän kohtaan merkitään oppilaitoksen nimi, virallinen postiosoite, sähköpostiosoite ja verkko-osoite.
Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä ja diaarinumero	Todistukseen merkitään tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä ja diaarinumero, jonka perusteella tutkintokoulutus tai valmentava koulutus on järjestetty. Voimassa olevat tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvat löytyvät osoitteesta https://oiva.minedu.fi/amatillinenkoulutus
Lainsäädäntö	<p>Ammatillinen koulutus 1.1.2018 alkaen <i>Tutkintokoulutus perustuu lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) ja valtioneuvoston asetukseen ammatillisesta koulutuksesta (673/2017).</i></p> <p>Valmentava koulutus 1.1.2018 alkaen <i>Valmentava koulutus perustuu lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) ja valtioneuvoston asetukseen ammatillisesta koulutuksesta (673/2017).</i></p> <p>Ammatillinen peruskoulutus 31.12.2017 saakka ja siirtymäajalla 31.12.2021 saakka <i>Tutkintokoulutus perustuu lakiin ammatillisesta koulutuksesta (630/1998), valtioneuvoston asetukseen ammatillisesta koulutuksesta (811/1998) ja tutkintojen perusteita koskeviin siirtymäsäännöksiin (L 531/2017, 129 §).</i></p> <p>Ammatillinen aikuiskoulutus 31.12.2017 saakka ja siirtymäajalla 31.12.2021 saakka <i>Tutkintokoulutus perustuu lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998) ja valtioneuvoston asetukseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (812/1998) ja tutkintojen perusteita koskeviin siirtymäsäännöksiin (L 531/2017, 129 §).</i></p>
Tutkintokoulutus	<p>Tutkintokoulutus on toteutettu Suomessa tai EU- ja ETA-alueilla Opetushallituksen määrittämien x-alan tutkinnon perusteiden (tutkinnon perusteiden päätöspäivämäärä, diaarinumero) mukaisesti.</p> <p>Lause on samassa muodossa kaikkialla Suomessa tai EU-ETA-alueilla järjestettävässä tutkintokoulutuksessa riippumatta siitä, järjestääkö koulutuksen järjestäjä tutkintokoulutusta EU- tai ETA-alueilla tai ei.</p> <p><i><u>Esimerkki</u></i> <i>Tutkintokoulutus on toteutettu Suomessa tai EU- ja ETA-alueilla Opetushallituksen määrittämien ravintola- ja catering-alan perustutkinnon perusteiden (20.12.2017, OPH-2707-2017) mukaisesti.</i></p>
Osaamistavoitteista poikkeaminen	<p><i><u>Esimerkki</u></i> Liiketoiminnan perustutkinto (OPH-2697-2017) Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 1) 11 osp Hyväksytty <i>1) Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakollisen osa-alueen kohdalla on poikettu osaamistavoitteista ammatillisesta koulutuksesta annetun lain perusteella (L531/2017, 66 §). Opiskelija on suorittanut tämän sijaan viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, valinnaisen osa-alueen, 1 osp (VNA 673/2017, 3 §).</i></p>
Ammattitaitovaatimuksista poikkeaminen	<p><i><u>Esimerkki</u></i> Liiketoiminnan perustutkinto (OPH-2697-2017) Asiakkuuksien hoitaminen 1) 30 osp 3 <i>1) Tutkinnon osan seuraavasta ammattitaitovaatimuksesta on poikettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella: hoitaa asiakkuuksia monikanavaisesti.</i></p>

<p>Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys</p>	<p>Ammatillisen perustutkinnon tutkintotodistus <i>Ammatillinen perustutkinto sijoittuu tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehysten tasolle 4 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti.</i></p> <p>Ammattitutkinnon tutkintotodistus <i>Ammattitutkinto sijoittuu tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehysten tasolle 4 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti.</i></p> <p>Erikoisammattitutkinnon tutkintotodistus <i>Erikoisammattitutkinto sijoittuu tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehysten tasolle 5 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti.</i></p> <p>Todistus ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen suorittamisesta <i>Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus sijoittuu tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehysten tasolle 3 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti.</i></p> <p>Todistus työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittamisesta <i>Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus sijoittuu tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehysten tasolle 2 tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (120/2017) liitteen mukaisesti.</i></p>
<p>Jatko-opintokelpoisuus</p>	<p>Tutkintotodistukseen merkitään lause: <i>Tutkinto antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakoulututkintoon ja ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.</i></p>
<p>Arviointiasteikko / arviointiasteikko</p>	<p>Opiskelija suorittaa ammattillisen perustutkinnon ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisesti: tutkintotodistukseen merkitään kaksi arviointiasteikkoa (1-5 ja hyväksytyt/hylätyt).</p> <p>Opiskelija suorittaa ammattillisen perustutkinnon siirtymäajalla ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaisesti: tutkintotodistukseen merkitään yksi tai kaksi arviointiasteikkoa (1-3 ja tarvittaessa hyväksytyt/hylätyt) riippuen tutkinnon osien valinnoista.</p> <p>Opiskelija suorittaa ammatillisen perustutkinnon siirtymäajalla ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisesti: tutkintotodistukseen merkitään yksi tai arviointiasteikkoa (1-3 ja tarvittaessa hyväksytyt/hylätyt) riippuen tutkinnon osien valinnoista.</p> <p>Opiskelija suorittaa ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) tai siirtymäajalla ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisesti: tutkintotodistukseen merkitään yksi arviointiasteikko (hyväksytyt/hylätyt).</p> <p>Opiskelija suorittaa yksittäisiä ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osia: todistukseen suoritetuista tutkinnon osista merkitään yksi tai kaksi arviointiasteikkoa (1-5, siirtymäajalla 1-3 ja hyväksytyt/hylätyt) riippuen tutkinnon osien valinnoista.</p> <p>Opiskelija suorittaa ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisesti:</p> <p>todistukseen merkitään hyväksytyt/hylätyt -arviointiasteikko. Mikäli todistukseen sisältyy ammatillisen perustutkinnon ammatillisia tutkinnon osia, niin todistukseen merkitään lisäksi 1-5 -arviointiasteikko.</p> <p>Opiskelija suorittaa työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisesti: todistuksen merkitään tarvittaessa 1-5 -asteikko, mikäli todistukseen merkitään ammatillisen perustutkinnon ammatillisia tutkinnon osia.</p>
<p>Osaamispistein painotettu keskiarvo</p>	<p>Seuraava viitetieto merkitään tarvittaessa ammatillisen perustutkinnon tutkintotodistukseen ja todistukseen suoritetuista tutkinnon osista: 1) Osaamispistein painotettuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvosanoja, M.</p>

<p>Ammattien harjoittamisesta johtuvat erityissäännökset</p>	<p>Todistuksen kohtaan <i>Ammattien harjoittamista koskevat erityissäännökset</i> merkitään tieto siitä, että tutkintotodistus tai todistus tutkinnon osien suorittamisesta antaa kelpoisuuden toimia kyseisessä ammatissa. Esimerkkinä tällaisesta tutkinnon osasta on maarakennusalan ammattitutkinnon (OPH-1668-2018) ajoneuvonosturinkuljettajan perusosaaminen – tutkinnon osa.</p> <p>Vastaava tieto merkitään tutkintotodistukseen tai todistukseen suoritetuista tutkinnon osista, mikäli todistuksella perusteella jokin muu viranomainen myöntää luvan toimia kyseisessä ammatissa. Esimerkkeinä tällaisista tutkinnoista ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • majoitus- ja ravitsemisalalan esimiestyön erikoisammattitutkinto (OPH-1156-2018), kokkistuertin tai talousesimiehen pätevyyskirja ja • elintarviketeollisuuden ammattitutkinto (OPH-838-2018), lopetusasetuksen mukainen toiminta teurastamossa. <p>Ammattien harjoittamisesta johtuvilla erityissäännöksillä voidaan edellyttää tietyn erillispätevyyden (ns. kortti) suorittamista ao. tutkinnossa. Tämä vaatimus on kirjattu tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin, ammattitaidon osoittamistapoihin tai Tutkintoa koskevat muut määräykset -lukuun.</p> <p><u>Esimerkki</u> <i>Turvallisuusalan perustutkinto (OPH-2639-2017)</i> <i>Vartiointin ja järjestyksenvalvonnan perustoiminta – tutkinnon osa</i></p> <p><i>Ammattitaidon osoittamistavat</i></p> <p><i>Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä osallistumalla vartiointi- ja järjestyksenvalvontatehtäviin työkohteissa sekä suorittamalla hyväksytysti sisäministeriön hallinnonalan erityislainsäädännön määrittämät vartijan ja järjestyksenvalvojan peruskoulutukset sekä vartijalle sallittujen voimankäyttövälineitä koskevat näissä säädöksissä määritellyt koulutukset, lukuun ottamatta ampuma-aseita koskevaa koulutusta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.</i></p> <p>Erillispätevyyden saaminen edellyttää useimmiten erilliskokeen hyväksytyä suorittamista, jonka järjestää koulutuksen järjestäjä tai jokin muu viranomainen. Osa erillispätevyyksistä on toistaiseksi voimassa olevia ja osa määräaikaista. Opetushallitus suosittelee, että tutkintokoulutuksen aikana suoritettavat erillispätevyydet merkittäisiin opintosuoritusotteen kohtaan <i>Tutkinnon osaa pienemmät kokonaisuudet</i>.</p>
<p>Muut tarpeelliset lisätiedot</p>	<p>Koulutuksen järjestäjä voi oman harkintansa mukaan merkitä tutkintotodistukseen tai todistukseen suoritetuista tutkinnon osista muita tarpeellisia lisätietoja.</p> <p>Esimerkki muista tarpeellisista lisätiedoista on tämän ohjeen luvussa 8.</p> <p>Eräissä tutkinnon perusteissa edellytetään lisätietojen merkitsemistä annettavaan todistukseen.</p> <p>Tämän ohjeen luvussa 6 kerrotaan tarkemmin, mitä muita tarpeellisia lisätietoja merkitään kuljetusalan perustason ammattipätevyys -tutkinnon osan suorittamisesta.</p>

4 OSAAMISEN TUNNUSTAMISEN VIITETIETOJEN MERKITSEMINEN TODISTUKSIIN

Osaamisen tunnustamisen viitetietojen merkitsemisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- 1) Viitetieto merkitään tutkinnon osan nimen jälkeen juoksevalla numeroinnilla. Tätä merkintätapaa käytetään myös silloin kun yhteisen tutkinnon osan kaikki osa-alueet on tunnustettu.
- 2) Poikkeuksena edellisestä seuraavissa tutkinnon osissa viitetiedot merkitään yhteisen tutkinnon osan osa-alueen, lukion oppiaineen ja korkeakouluopintojen nimen perään:
 - yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja (ammattilliset perustutkinnot)
 - korkeakouluopinnot (ammattilliset perustutkinnot ja eräät ammatti- ja erikoisammatti-tutkinnot)
- 3) Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen tunnustamisen viitetiedot merkitään opintosuoritusotteeseen.
- 4) Opiskelijan aiemmin suorittamia tutkinnon osia ja yhteisten tutkinnon osia, joiden osaamisen arviointia on mukautettu tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista on poikettu, tunnustetaan suoritettavaan tutkintoon: osaamisen arvioinnin mukauttamisen ja ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen tiedot merkitään alkuperäisessä muodossa suoritettavan tutkinnon tutkintotodistukseen ja opintosuoritusotteeseen.
- 5) Tutkintokoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa sovelletaan samojen osaamisen tunnustamisen viitetietojen merkitsemistapoja.
- 6) Tutkinnon osan laskennallinen laajuus osaamispisteinä merkitään osaamisen tunnustamisen viitetietoihin, mikäli se
 - poikkeaa tutkinnon osan, korkeakouluopintojen tai muiden suoritusten alkuperäisestä laajuudesta tai
 - laajuus puuttuu kokonaan (näyttötutkintona suoritettu tutkinnon osa)
- 7) Mikäli tunnustetun tutkinnon osan tutkintokieli poikkeaa suoritettavan tutkinnon tutkintokielestä, niin viitetietoihin merkitään, millä kielellä kyseinen tutkinnon osa on suoritettu.

Mikäli opiskelija jatkaa tutkinnon suorittamista keskeytyksen jälkeen samalla tai toisella koulutuksen järjestäjällä edelleen voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukaisesti, niin osaamisen tunnustamisen viitetietoja ei merkitä tutkinnon osiin, joiden sisältö on määritetty tutkinnon perusteissa.

4.1 Esimerkkejä tutkintokoulutuksesta

- 1) Tutkinnon osa on tunnustettu kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnosta (21.12.2017, OPH-2541-2017). Tutkinnon osan laskennallinen laajuus tässä tutkinnossa on 15 osaamispistettä.
- 2) Tutkinnon osa on tunnustettu liiketalouden perustutkinnosta (28.10.2014, 59/011/2014). Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 19 a §:n perusteella.
- 3) Tutkinnon osa on tunnustettu metsäalan perustutkinnosta (20.12.2017, OPH-2539-2017). Toinen kotimainen kieli, ruotsi, pakollisen osa-alueen kohdalla on poikettu

osaamistavoitteista ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 66 §:n perusteella. Opiskelija on suorittanut tämän sijaan viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, 1 osp (VNA 673/2017, 3 §).

- 4) Tutkinnon osa on tunnustettu lukio-opinnoista (lukion opetussuunnitelman perusteet 2015).
- 5) Tutkinnon osa on tunnustettu ammattikorkeakouluopinnoista. Todistuksen on antanut Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 29.5.2020. Tutkinnon osa on suoritettu englannin kielellä.
- 6) Yhteisen tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu lukio-opinnoista (lukion opetussuunnitelman perusteet 2019). Tätä viitetietoa käytetään todistuksessa ainoastaan *yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja* -tutkinnon osassa.
- 7) Yhteisen tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu luonto- ja ympäristöalan perustutkinnosta (20.12.2017, OPH-2847-2017). Tätä viitetietoa käytetään todistuksessa ainoastaan *yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja* -tutkinnon osassa.

Mikäli suoritettavaan tutkintoon tunnustetaan ulkomailla suoritettuja tutkinnon osia tai korkeakouluopintoja, niin näitä aiempia suorituksia koskevat dokumentit tulee olla käännettynä Suomessa toimivalla virallisella kielenkääntäjällä. Lisätietoja <http://www03.oph.fi/kaantajat/>.

4.2 Esimerkki ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta

Ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen todistukseen merkitään ammatillisen tutkinnon osat ja osa-alueet -koulutuksen osan alle kokonaan suoritettujen ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osat. Yksittäiset yhteisten tutkinnon osien osa-alueet ja muut koulutuksen osaa pienemmät kokonaisuudet merkitään opintosuoritusotteeseen.

Esimerkki:

Koulutuksen osat

<i>Ammatilliseen koulutukseen orientoituminen ja työelämän perusvalmiuksien vahvistaminen</i>	10 osp Hyväksytty
<i>Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen</i>	20 osp Hyväksytty
<i>Työpaikalla järjestettävään koulutukseen valmentautuminen</i>	20 osp Hyväksytty
<i>Ammatillisen tutkinnon osat ja osa-alueet 1)</i>	

- *Palvelu- ja jakelukeittiön toiminnot 2)* 10 osp 3, M

- 1) Suoritettujen yhteisten tutkinnon osien osa-alueet (3 osp) ja muut koulutuksen osaa pienemmät kokonaisuudet (4 osp) on merkitty opintosuoritusotteeseen.
- 2) Tutkinnon osa on tunnustettu ravintola- ja catering-alan perustutkinnosta (20.12.2017, OPH-2707-2017). Tutkinnon osan osaamisen arviointia on mukautettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 64 §:n perusteella.

Muut tarpeelliset lisätiedot

Opiskelijan suorittamien koulutuksen osien laajuus osaamispisteinä on 67 osp.

4.3 Esimerkki työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen todistuksiin merkitään *Muut valinnaiset koulutuksen osat* -koulutuksen osan alle kokonaan suoritettut ammatilliset tutkinnon osat ja yhteiset tutkinnon osat. Yksittäiset yhteisten tutkinnon osien osa-alueet ja muut koulutuksen osaa pienemmät kokonaisuudet merkitään opintosuoritusotteeseen.

Esimerkki:

Koulutuksen osat

<i>Ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen</i>	<i>20 osp Hyväksytty</i>
<i>Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen</i>	<i>15 osp Hyväksytty</i>
<i>Työelämään valmentautuminen</i>	<i>20 osp Hyväksytty</i>
<i>Muut valinnaiset koulutuksen osat 1)</i>	

1) Suoritettut yhteisten tutkinnon osien osa-alueet (5 osp) on merkitty opintosuoritusotteeseen.

5 OSAAMISPISTEIN PAINOTETUN KESKIARVON LASKEMINEN AMMATILLISTEN PERUSTUTKINTOJEN TODISTUKSIIN

Kaikkiin 1.1.2018 alkaen annettaviin ammatillisen perustutkinnon tutkintotodistuksiin ja todistuksiin suoritetuista tutkinnon osista merkitään ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamispistein painotettu keskiarvo. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkintotodistukseen merkittävä, osaamispistein painotettu keskiarvo lasketaan 180 osaamispisteen mukaisena. Keskiarvo merkitään todistuksiin kahden desimaalin tarkkuudella.

Mikäli suoritettujen tutkinnon osien laajuus ylittää 180 osaamispistettä (esimerkiksi 175 osp + 15 osp), niin tarvittava osaamispisteiden vähennys (10 osp) tehdään siitä pakollisesta tai valinnaisesta tutkinnon osasta tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueesta, jonka arvosana on matalin.

Mikäli todistukseen sisältyy valinnainen ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa, joka on arvioitu hyväksyty-arvosanalla, niin tämän tutkinnon osan laajuus vähennetään tutkinnon laajuudesta (180 osp) ennen osaamispistein painotetun keskiarvon laskemista. Tätä sovelletaan tilanteeseen, jossa ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tutkinnon osa tunnustetaan kohtaan Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta.

Todistukseen suoritetuista tutkinnon osista laskettavaan keskiarvoon otetaan mukaan ne yhteiset tutkinnon osat, jotka on kokonaan suoritettu. Keskiarvo lasketaan em. yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden laajuuksista ja arvosanoista.

Mikäli todistukseen sisältyy mukautettuja arvosanoja, niin todistukseen merkitään keskiarvon kohdalle viitetieto: *Osaamispistein painotettuun keskiarvoon sisältyy mukautettuja arvosanoja, M.*

ESIMERKKI 1 LOGISTIIKAN PERUSTUTKINTO, VARASTOPALVELUJEN OSAAMISALA, VARASTONHOITAJA (OPH-2764-2017), SUORITETUT TUTKINNON OSAT JA YHTEISTEN TUTKINNON OSIEN OSA-ALUEET

Tutkinnon osat	Laajuus	Arvosana	Painoarvo
Tavaran vastaanotto ja keräily	30 osp	4	120
Tavaran keräily ja lähetys	30 osp	4	120
Inventointi ja saldonhallinta	15 osp	3	45
Trukinkuljettajan tehtävät	15 osp	2	30
Työkoneiden käyttö ja huolto	15 osp	5	75
Varaston tietojärjestelmät	10 osp	4	40
Tavaran kuljettaminen	15 osp	2	30
Osto- ja myyntitoiminnot varastossa	15 osp	5	75
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	14 osp	Hyväksytty	
Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, pakollinen osa-alue	4 osp	4	16
Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, valinnainen osa-alue	3 osp	5	15
Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakollinen osa-alue	1 osp	2	2
Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, englanti, pakollinen osa-alue	3 osp	3	9
Toiminta digitaalisessa ympäristössä, pakollinen osa-alue	2 osp	5	10
Taide ja luova ilmaisu, pakollinen osa-alue	1 osp	5	5
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen	12 osp	Hyväksytty	
Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, pakollinen osa-alue	4 osp	2	8
Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, valinnainen osa-alue	3 osp	3	9
Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, pakollinen osa-alue	2 osp	2	4
Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, valinnainen osa-alue	3 osp	3	9
Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen	9 osp	Hyväksytty	
Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, pakollinen osa-alue	2 osp	5	10
Työelämässä toimiminen, pakollinen osa-alue	2 osp	4	8
Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet, pakollinen osa-alue	1 osp	2	2
Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, pakollinen osa-alue	1 osp	3	3
Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, pakollinen osa-alue	2 osp	5	10
Kestävän kehityksen edistäminen, pakollinen osa-alue	1 osp	3	3
Yhteensä	180 osp	658	
Osaamispistein painotettu keskiarvo: $658/180 = 3,66$			

ESIMERKKI 2 TODISTUKSEEN SISÄLTYY HYVÄKSYTTY/HYLÄTTY -ARVIOINTIASTEIKOLLA ARVIOITUJA TUTKINNON OSIA

Opiskelija valitsee suoritettavan ammatillisen perustutkinnon valinnaiseksi tutkinnon osaksi ammattitutkinnon osan kohtaan tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta (5-15 osp). Opiskelija ja koulutuksen järjestäjä sopivat henkilökohtaistamisessa, että tämän ammattitutkinnon tutkinnon osan laajuus on 10 osp suoritettavassa tutkinnossa (ns. laskennallinen laajuus). Tässä tilanteessa osaamispistein painotettu keskiarvo lasketaan 170 osaamispisteen mukaan, koska ammattitutkinnon tutkinnon osasta ei ole numeerista arvosanaa. Todistukseen merkitään ammattitutkinnon tutkinnon osan laajuus tutkinnon perusteiden mukaisena (todellinen laajuus). Osaamisen tunnustamisen viitetietoihin merkitään lause: Tutkinnon osan laskennallinen laajuus tässä tutkinnossa on 10 osaamispistettä.

ESIMERKKI 3 TODISTUKSEEN SISÄLTYY HYVÄKSYTTY/HYLÄTTY -ARVIOINTIASTEIKOLLA ARVIOITUJA TUTKINNON OSIA JA SUORITETTujen TUTKINNON OSIEN LAAJUUS YLITTÄÄ 180 OSP

Opiskelijan suorittamien ammatillisen tutkinnon osien laajuus 135 osp + 15 osp ja yhteisten tutkinnon osien laajuus on 35 osp. Ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyy ammattitutkinnon tutkinnon osa (laskennallinen laajuus 15 osp), joka on arvioitu hyväksytty/hylätty -arviointias- teikolla. Osaamispistein painotettu keskiarvo lasketaan tässä tilanteessa 165 osaamispisteen mukaisesti.

6 KULJETUSALAN PERUSTASON AMMATTIPÄTEVYYS

Opiskelijalle annetaan todistus tutkinnon osien suorittamisesta, johon merkitään hyväksytysti suoritettu *kuljetusalan perustason ammattipätevyys* – tutkinnon osa Opetushallituksen todistusmääräyksen (OPH-2147-2020, luvut 2.2 ja 2.5) mukaisesti. Tällä todistuksella opiskelija hakee ammattipätevyyskortin tai merkinnän ajokorttiin. Liikenneasioiden rekisterin ylläpitäjä saa rekisteriä varten tarvittavat tiedot (Ka/La, tuntimäärä, säädökset ja koulutuskeskuskoodi) opiskelijan esittämästä todistuksesta.

Mikäli opiskelijan aiemmin suorittama *kuljetusalan perustason ammattipätevyys* – tutkinnon osan tunnustetaan suoritettavaan tutkintoon, niin annettavaan todistukseen ei merkitä edellisessä kappaleessa esitettyjä tietoja (Ka/La, tuntimäärä, säädökset ja koulutuskeskuskoodi) vaan ainoastaan osaamisen tunnustamisen viitetiedot Opetushallituksen todistusmääräyksen (OPH-2147-2020, luku 2.5) mukaisina.

7 TODISTUSTEN JA NIIDEN LIITTEIDEN ANTAMINEN

Koulutuksen järjestäjä päättää ammatillisessa koulutuksessa annettavien todistusten ja niiden liitteiden antamisprosessista. Todistukset ja niiden liitteet laaditaan koulutuksen ja tutkintojen järjestämisluvan mukaisella tutkintokielellä. Jos järjestämisluvassa on useita kieliä, niin todistukset ja niiden liitteet laaditaan sillä kielellä, jolla opiskelija on suorittanut tutkintonsa. EU- ja ETA-alueiden ulkopuolella järjestettävässä tutkintokoulutuksessa todistukset annetaan koulutuksen järjestäjän päättämällä tutkintokielellä.

Koulutuksen järjestäjä voi antaa opiskelijalle tulostetun todistuksen liitteineen, joka on allekirjoitettu sähköisesti tai manuaalisesti.

7.1 Uuden todistuksen antaminen

Koulutuksen järjestäjä voi antaa uuden todistuksen aiemmin annetun tilalle esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Alkuperäinen todistus on kadonnut tai turmeltunut, eikä koulutuksen järjestäjän arkistossa ole alkuperäisen allekirjoitetun todistuksen kopiota
- Todistuksessa on asia- tai kirjoitusvirhe, jonka koulutuksen järjestäjä korjaa. Tämän ohjeistuksen luvussa 8 kuvataan todistuksessa olevan virheen korjaamista
- Opiskelijan henkilötunnus on muuttunut (esimerkiksi sukupuolen korjauksen vuoksi).

Todistuksen *Muut tarpeelliset lisätiedot* -kohtaan merkitään em. tilanteissa seuraava lause, esimerkki:

Tämä luontoalan ammattitutkinnon (luonnontuotealan osaamisala, luonnontuotejalostaja) tutkintotodistus korvaa aiemmin (29.5.2020) annetun tutkintotodistuksen.

Uusi todistus annetaan alkuperäisen todistuksen mukaisena ja se päivätään uuden todistuksen antopäivälle. Mikäli koulutuksen järjestäjän nimi on muuttunut, niin todistuksen antaa antopäivän mukainen koulutuksen järjestäjä.

7.2 Todistuksen antaminen ja koulutuksen hankinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut 5.2.2018 ohjeen koulutuksen hankintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa. Ohjeessa kerrotaan todistuksen antamiseen liittyvistä menettelytavoista koulutuksen hankinnassa seuraavasti:

Jos koulutuksen järjestäjä hankkii tutkinnon osan ja myös osaamisen arvioinnin toiselta koulutuksen järjestäjältä, antaa todistuksen suoritusta tutkinnon osasta se koulutuksen järjestäjä, joka on suorittanut tutkinnon osan osaamisen arvioinnin. Vaikka opiskelijan suorittamaan tutkintoon sisältyisi koulutuksen hankinnan kautta suoritettuja tutkinnon osia, tutkintotodistuksen antaa kuitenkin se koulutuksen järjestäjä, joka on laatinut opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman eli toiminut koulutuksen hankkijana.

Koulutuksen järjestäjälle voidaan järjestämisluvassa määrätä oikeus lain 27 §:n 1 momentin mukaiseen laajennettuun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävään. Koulutuksen järjestäjät, joille on myönnetty em. järjestämistehtävä, voivat hankkia oppisopimuskoulutuksena koko tutkinnon kattavan tutkintokoulutuksen ja osaamisen arvioinnin sekä ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta järjestämisluvan saaneilta koulutuksen järjestäjiltä ja muilta toimijoilta. Tutkinnon tai koulutuksen osan osaamisen arvioinnin voi kuitenkin hankkia vain kyseiseen tutkintoon järjestämisluvan saaneelta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä. Jos koulutuksen järjestäjä on hankkinut koko tutkinnon kattavan tutkintokoulutuksen oppisopimuskoulutuksena ja myös osaamisen arvioinnin laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän perusteella, antaa tutkintotodistuksen se koulutuksen järjestäjä, jolta koko tutkinto on hankittu eli jolle on järjestämisluvassa myönnetty kyseisen tutkinnon järjestämistehtävä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje kokonaisuudessaan on luettavissa osoitteessa <https://minedu.fi/ammattillisen-koulutuksen-jarjestaminen>.

8 TODISTUKSIIN SISÄLTYVÄN VIRHEEN KORJAAMINEN

Jos koulutuksen järjestäjä huomaa, että annetussa todistuksessa on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe, on virhe korjattava. Tällöin koulutuksen järjestäjän on annettava opiskelijalle aiemman todistuksen tilalle uusi, oikeilla tiedoilla oleva todistus.

Jos todistuksessa on asiavirhe, koulutuksen järjestäjä voi poistaa virheellisen arviointipäätöksensä ja ratkaista asiain uudelleen sekä antaa virheellisen todistuksen tilalle uuden todistuksen. Asiavirheestä on kysymys, jos alkuperäinen arviointipäätös on voinut perustua selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, ilmeisen väärään lain soveltamiseen, päätöstä tehdessä on tapahtunut menettelyvirhe tai asiaan on tullut uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Arviointipäätöksen korjaaminen asianosaisen (so. opiskelijan) vahingoksi edellyttää, että hän suostuu päätöksen korjaamiseen. Suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Uuden selvityksen perusteella päätös voidaan muuttaa ainoastaan asianosaisen eduksi.

Uuden korjatun todistuksen *Muut tarpeelliset lisätiedot* -kohtaan voidaan merkitä lause, esimerkki:

Tämä luontoalan ammattitutkinnon (luonnontuotealan osaamisala, luonnontuotejalostaja) tutkintotodistus korvaa aiemmin (29.5.2020) annetun tutkintotodistuksen.

Korjaamisesta ja siihen liittyvistä menettelyistä säädetään hallintolain (434/2003) 50-53 §:ssä.

9 ARKISTOINTI

Koulutuksen järjestäjän on arkistoitava ja säilytettävä kopiot allekirjoitetuista todistuksista pysyvästi arkistolain (831/1994) mukaisesti.

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6757-1
ISSN 1798-8888